

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมวิชาการ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. (2536). *ประมวลข้อหลักสูตร สาขาวิชา และปริญญาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ.

กรรมการ วิจิตรสุคนธ์และคณะ. (2529). *รายงานการวิจัยการสำรวจความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติของพยาบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่*. โดยทุนอุดหนุนการวิจัยของ C.M.B. of New York Inc.

กิติมา. (2520). *ปรัชญาการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ประเสริฐการพิมพ์.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. สำนักนายกรัฐมนตรี. (2543). *ข้อมูลและเครื่องชี้การพัฒนารวมของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2533-2542*. (เอกสารประกอบการสัมมนาระดมความคิดระดับชาติ กรอบวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาฯ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9)

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, สำนักงาน. สำนักนายกรัฐมนตรี. (2536). *สตรีความท้าทายจากปัจจุบัน สู่ปี ค.ศ. 2000*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, สำนักงาน. สำนักนายกรัฐมนตรี. (2537). *นโยบายและแผนงานหลักสตรีระยะยาว (พ.ศ. 2535-2554)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, สำนักงาน. สำนักนายกรัฐมนตรี. (2537). *ครอบครัว*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, สำนักงาน. สำนักนายกรัฐมนตรี. (2541). *รายงานสถานภาพสตรีไทยในการประชุมสมัชชาสตรีแห่งชาติ ครั้งที่ 3*. วันศุกร์ที่ 27 กุมภาพันธ์ 2541. ณ ดิเกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล เนื่องในโอกาสวันสตรีสากล ประจำปี 2541.

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, สำนักงาน. สำนักนายกรัฐมนตรี. (2543). *การต่อสู้กับความรุนแรงที่กระทำต่อสตรีในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.

- จันทร์เพ็ญ สิริพิพัฒน์. (2527). *ความรู้ ทักษะคิดและการปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวและพฤติกรรมทางเพศของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนา ปัญญาอาวุธ. (2541). *พฤติกรรมการสื่อสารและอุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่มีต่อความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการปฏิรูปทางการเมือง พ.ศ. 2540 ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งกลุ่มอายุ 18-20 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จินตนา สุนทรโรทก. (2531). *การรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิดและการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวของเกษตรกรในเขตโครงการพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูข้าว จังหวัดชัยนาท*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ ปัญญาพงศ์. (2515). *ความรู้ และทักษะคิด ด้านประชากรศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษาชั้นปีสุดท้าย ในเขตนครหลวงกรุงเทพ ธนบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาประชากรศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธำนิษฐา ทรัพย์วิเชียร. (2510). *สิทธิของสตรีในกฎหมายไทย*. *คสุภาพท 14*, 8 (สิงหาคม): 12-33.
- ธนากรดี คำยา. (2541). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนสมรสของสตรีไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาประชากรศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรนาถ กาญจนอักษร. (2542). *แนวคิดผู้หญิงกับรัฐธรรมนูญ. ในวารวิทย์ เจริญเลิศ (บรรณาธิการ), หญิงชายกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม*. หน้า 259-261. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บริษัท เอ็ดดิสัน เพรส โปรดักส์.
- ธีระพร อุวรรณโณ. (2535). *เอกสารการสอนชุดวิชา จิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว*. หน่วยที่ 9-15 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. กรุงเทพมหานคร.

- นิภา พืดกานนท์. (2536). *การศึกษาความรู้ และทัศนคติของผู้แทนสหกรณ์ที่มีต่อสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย เพื่อวางนโยบายและแผนประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาสันนิบาตสหกรณ์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญจิระ พุทธิศรี. (2541). *พฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ 2540 และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญยงค์ เกศเทศ. (2532). *สถานภาพสตรีไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- บุญเลิศ ช่างใหญ่. 10 มีนาคม 2541. *หมายเหตุประชาชน*. *มติชนสุดสัปดาห์*: หน้า 32.
- ประพิศ จำรูญพานิชย์กุล. (2537). *ความรู้ ทัศนคติและเจตนาเชิงพฤติกรรมต่อการประกันสังคมของผู้ประกันตนในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสังคม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีสังคม (เกริก).
- ประไพ พุกงาม. (2542). *พฤติกรรมกาดูแลสุขภาพของแรงงานต่างชาติ: ศึกษาเปรียบเทียบคนงานบ่อเลี้ยงกุ้งกับคนงานสวนยางพาราในจังหวัดระนอง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศาสตร์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ ๑-๖ฉบับทันสมัย. (2544). ใน *ธีระพล อรุณะกสิกร ปฏิพันธ์ สันติเมทนีดล สถาพร ลี้มณี และคณะ (บรรณาธิการ). บรรพ ๕ ครอบครัว*. หน้า 440-515. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.
- ประสพสุข บุญเดช. (2539). *กฎหมายครอบครัวในปี ๒๕๔๐*. *วารสารนิติศาสตร์*. ปีที่ 26 ฉบับที่ 2 (มิถุนายน 2539): หน้า 228-241.
- ประสพสุข บุญเดช. (2541). *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ ว่าด้วยครอบครัว*. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ.
- ปรียา อันตระกุล. (2522). *ความรู้และทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครด้านเพศศึกษาและการวางแผนครอบครัว*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ปัญญา ดาวจรัสแสงชัย. (2527). *การเปิดรับสื่อสารมวลชน กับ ความรู้และทัศนคติต่อการทำ
แท่งของสตรีในชนบทประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรพิมล วรวิมลพิพิธพงศ์. (2527). *ทัศนคติและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ. จิตวิทยาสังคมร่วม
สมัย*. โครงการตำรามนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- พัชรินทร์ เศวตสุทธิพันธ์. (2537). *การสำรวจทัศนคติ และพฤติกรรมการเลือกรับชมรายการ
ข่าวโทรทัศน์ของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เพ็ญศรี ปิยะรัตน์. (2517). *ความรู้ และทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผน
ครอบครัวของสตรีในวัยเจริญพันธุ์ ณ หมู่บ้านซอยเสนานิคม ๒ บางเขน*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา เน้นหนักทางประชากรศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพบูลย์ สุทธสุภา และสนิท วงศ์ประเสริฐ. (2541). *ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติต่อ
การแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ของชาวเขา โดยการใช้สื่อโสตภาษาชาวเขา*.
ภาควิชาส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาภูมิปัญญาและการวิจัยเพื่อป้องกันและแก้ไข
ปัญหาเอดส์ ทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา
สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย
- ภัสสร ลิมานนท์. (2529). *การศึกษาทัศนคติและค่านิยมของสตรีไทยเกี่ยวกับการสมรส*.
สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนทิดา โลหพันธุ์วงศ์. (2524). *รูปแบบของการติดต่อสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อความรู้ ทัศนคติ
และการปฏิบัติ ในการวางแผนครอบครัวของสตรีที่มารับบริการวางแผนครอบครัวที่
โรงพยาบาลของรัฐในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคม
วิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มรกต พรพิบูลย์. (2534). *ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยของประชาชนตามแนวทางการดำเนินโครงการเผยแพร่ประชาธิปไตย
ระดับหมู่บ้าน ศึกษากรณีจังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2520). *จิตวิทยาทั่วไป*. ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มาลินี ชุ่มพฤษ. (2524). *ความรู้ทัศนคติเกี่ยวกับการปฏิบัติในด้านการทำแท้งในเขตเมืองและเขตชนบทประเทศไทย*. สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกองวางแผนประชากรและกำลังคน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- มาลินี วงษ์สิทธิ์. (2535). *ทัศนคติต่อค่านิยมเกี่ยวกับครอบครัวในสังคมไทย*. สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวภา เวคะวากยานนท์. (2527). *ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับประชากรศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่ โรงเรียนรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ลำพรรณ น่วมบุญลือ. (2519). *สิทธิและหน้าที่ของสตรีตามกฎหมายไทยในสมัยรัตนโกสินทร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒนา สุนทรชัย. (2542). *เรียนสถิติด้วย SPSS ภาคสถิติอิงพารามิเตอร์*. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.
- वासนา เสตะจันทน์. (2540). *ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ไทยรายวันหน้าสตรีกับทัศนคติต่อบทบาทที่เปลี่ยนไปของสตรีในสังคม และทัศนคติในการทำงานของข้าราชการสตรีในสังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิมลศิริ ชำนาญเวช. (2535). *ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕. เครื่องหมายแห่งความรุ่งเรืองคือสถานภาพของสตรี*. สมาคมบัณฑิตสตรีทางกฎหมายแห่งประเทศไทย. เรือนแก้วการพิมพ์: กรุงเทพมหานคร.
- วิมลศิริ ชำนาญเวช. (2543). *การสมรสกับคนต่างด้าว. กฎหมายกับผู้หญิง*. หน้า 206-217. คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.

- วิมลศิริ ชำนาญเวช. (2543). การสมรสกับคนต่างด้าว. *สารสตรี*. หน้า 5-7.
คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- วิมาลา เจียมสากล. (2515). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของบิดามารดาในชนบทไทย*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีรัช ลภีรัตนกุล. (ไม่ปรากฏปีพิมพ์). *การประชาสัมพันธ์ฉบับสมบูรณ์*. (ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์:
สำนักพิมพ์).
- วิวัฒน์ เอี่ยมโพรวัน. (2521). *วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของไทย เฉพาะ
กรณีศึกษาระดับปริญญาโทของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์.
- วิไลลักษณ์ เสรีตระกูล. (2537). *รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้
เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัยในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. ได้รับการ
สนับสนุนเงินอุดหนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อป้องกันโรคเอดส์ ทบวงมหาวิทยาลัย.
- วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์และคณะ. (2534). *สภาพเศรษฐกิจ-สังคม กับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับ
โรคเอดส์ในชุมชนแออัดคลองเตย*. มุขนิธิตววงประทีป และโครงการโรคเอดส์
สภากาชาดไทย. รายงานการวิจัยหมายเลข 2
- ศรัณยา ไชยสุด. (2542). *สถานภาพสตรีไทยในยุคสมบูรณาญาสิทธิราช: วิวัฒนาการและ
ความเปลี่ยนแปลง*. *ด้วยจงรักและภักดี*. หน้า 30-45. สมาคมบัณฑิตสตรีทาง
กฎหมายแห่งประเทศไทย.
- ศิริรัตน์ มลิันทานุช. (2537). *การเปรียบเทียบการรับรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรค
เอดส์ของแรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางชันและเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริวรรณ ศิริบุญ. (2523). *ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของครูมัธยมศึกษาต่อประชากร
ศึกษา ศึกษาเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา ๖*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศุภกัญญา นาดนิตธาตา. (2539). *การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สตรีทัศน์. (2534). *กฎหมายครอบครัวฉบับกระเป๋*. ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (เมษายน); หน้า 45-47. กรุงเทพฯ: กลุ่มเพื่อนหญิง.
- สภาสตรีแห่งชาติ. (2518). *เรื่องสตรีไทย: เนื่องในปีสตรีระหว่างประเทศ*.
- สวาง ศรีนทุและอำไพวรรณ ตรีสกุล. (2543). สารสำคัญบางเรื่องในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. *กฎหมายในครัวเรือน*. หน้า 5-7. สมาคมบัณฑิตสตรีทางกฎหมายแห่งประเทศไทย.
- สังข์ พิธโนทัย. *ฐานะของสตรีไทยแต่โบราณถึงปัจจุบันกาล*. 144 หน้า.
- สลินี หลีหเจริญกุล. (2539). พฤติกรรมการสื่อสารกับความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 18 ของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกลุ่มอายุ 18-20 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา อามีน. (2539). *การศึกษา ความรู้ และทัศนคติที่มีต่อการปลูกถ่ายอวัยวะของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจิตรา กิจวิวัฒนาชัย. (2525). *ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวของประชากรหมู่บ้านประมง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (สาขาประชากรศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2540). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เสียงเสียง.
- สุดารัตน์ ศุภพิพัฒน์กับคณะ และมาลี พฤกษ์พงศาวลี. (2517). *การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากสตรีไทยกับปัญหาสิทธิมนุษยชน และสตรีกับกฎหมาย*. สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สุเทพ สุนทรเกสัช. (2540). *ทฤษฎีสังคมวิทยาร่วมสมัย พื้นฐานแนวความคิดทฤษฎีทางสังคมและวัฒนธรรม*. ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โกลบอลวิชั่น จำกัด.
- สุธีรา ทอมสัน. (2537). *สตรีผู้นำการเปลี่ยนแปลง: ก้าวไปสู่สังคมที่มีความเท่าเทียมระหว่างหญิงชาย*. แปลโดย เมธินี พงษ์เวช. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนา.
- สุธีรา ทอมสัน และเมทินี พงษ์เวช. (2539). *สิทธิสตรีไทยในรัฐธรรมนูญ*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนา สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีฯ.
- สุวรรณณี โปธ์ศรี. (2535). *การเปิดรับสื่อ ความรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์ ของผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา พงศาพิชญ์ บรรณาธิการ. (2529). *รวมบทความประเด็นเรื่อง “สตรี”*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยสังคม.
- อมรา พงศาพิชญ์ และวิมลศิริ ชำนาญเวช ผู้แปล. (2541). *สถานภาพสตรีไทยทางกฎหมายและสังคม*. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- อรอนงค์ สวัสดิ์บุรี. (2533). *คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตในนิตยสารในการสะท้อนบทบาทและสถานภาพของสตรีไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารีย์ ภู่ประเสริฐ. (2534). *ความรู้และทัศนคติของประชาชนต่อการปลูกสร้างสวนป่า*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทิศ ชาวลิต. (2521). *ทัศนคติเกี่ยวกับการสมรสของนักศึกษาโรงเรียนสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาประชากรศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Allport, G. W. (1961). *Pattern and Growth in Personality*. New York: Holt, Finehart&Winston.
- Hadley, R. (1972). *Communication: Method for all Media*. Urbana, Univ. of Illinois Press.
- Muntarbhorn, J., Jamnarnvej, W., and Bonnlue T. (1990). *Status of Women: THAILAND*. Unesco, Priccipal Regional Office for Asia and the Pacific.
- National Commission on Women's Affairs. (1985). *Women's Development in Thailand*. Bangkok, Thailand.
- Parsons, T. and Bales, R. F. (1959). *Family socialization and Interaction Process*. (Glencoe III: The Free Ptress).
- Pitts, J. R. (1964). The Structural-Functional Approach, in H. J. Christensen: *Handbook of Marriage and the Family*. Chicago III: Rand McNally: p. 76.
- Rushton, J. P. (1979). Effects of Prosocial Television and Film Material on the Behavior of Viewers. *Advances in Experimental Social Psychology* No. 12, pp. 321-351.
- Rushton, J. P. (1981). Television as a Socializer. In *Altruism and Helping Behavior*, pp. 91-107. Edited by J. P. Rushton and R. M. Sorrentione. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Shaw, M. E. and Wright. (1976). *Scale for the Measurement of Attitude*. New York: Dialed Mckay Company, Rnc.
- Suchart Prasith-rathasint and Suwanlee Piampiti. (1982). Woman and the Law. *Women in Development: Implications for Population Dynamics in Thailand*. Bangkok, Thailand: The National Instuitue of Development Administration.

Ware, H. (1981). *Women, Demography and Development*. Development Studies Center
Demography Teaching Notes 3. Canberra: The Australian National University.

Zimbardo, P. G., Ebberson, E. B., and Maslach, C. (1977). *Influencing Attitude
and Changing Behavior*, (London: Addison-Wesley Publishing Co.

ภาคผนวก

--	--	--	--

แบบสอบถาม

1 2 3 4

เรื่อง

การศึกษาความรู้และทัศนคติของข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร
เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว

**A Study of Knowledge and Attitude of Government Officials in Bangkok
Metropolitan Area Toward Thai Women's Rights in Family Law**

พ.ศ. 2544

ชื่อและนามสกุลของผู้ให้สัมภาษณ์ (นาย / นาง / นางสาว)
ตำแหน่ง..... สังกัด หน่วย / ฝ่าย
กรม / กอง..... สำนัก / กระทรวง / ทบวง.....

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสำรวจครั้งนี้ จะเก็บไว้เป็นความลับ การนำเสนอข้อมูลจะอยู่ในรูป
ผลรวม มิใช่ข้อมูลของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ตอบแบบสอบถาม
เมื่อท่านกรอกแบบสอบถามเสร็จแล้ว กรุณาบรรจุแบบสอบถามลงในซองที่แนบมาพร้อมนี้
เพื่อที่ผู้วิจัยจะได้มาเก็บรวบรวมด้วยตนเองในภายหลัง ตามวันที่ระบุไว้หน้าซอง

แบบสอบถามมี 8 ส่วนดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้ตอบ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวหรือบุคคลอื่นในสังคม
 - ก. ระดับความสัมพันธ์ในครอบครัว (สำหรับผู้ตอบที่สมรสแล้ว)
 - ข. ระดับความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม (สำหรับผู้ตอบที่ยังเป็นโสด และ/หรืออาศัยอยู่คนเดียวเท่านั้น)
3. ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ
4. ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อการสมรส
5. ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว
6. ข้อมูลเกี่ยวกับการรับข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ
7. ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ด้านสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว
8. ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติด้านสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว

คำถามในส่วนนี้ให้ตอบทุกคน

ส่วนที่ 1

ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบ

โปรดวงกลมล้อมรอบหมายเลขที่เป็นคำตอบของท่าน และเติมข้อความในคำตอบด้านล่างนี้

1. ปัจจุบันท่านอายุเท่าใด (อายุเต็ม)

อายุเมื่อครบรอบวันเกิดครั้งสุดท้าย ปี

--	--

5 6

2. เพศ

1 ชาย

2 หญิง

--

7

3. ปัจจุบันท่านมีสถานภาพสมรสใด

1 โสด

2 สมรส อายุเมื่อแรกสมรส ปี

3 ม่าย อายุเมื่อแรกสมรส ปี

4 หย่าร้าง / แยกกันอยู่ อายุเมื่อแรกสมรส ปี

--

8

--	--

9 10

4. บิดามารดาของท่านมีสถานภาพสมรสใดในปัจจุบัน

1 สมรส

2 ม่าย

3 หย่าร้าง / แยกกันอยู่

4 เสียชีวิตแล้วทั้งคู่

--

11

5. ท่านจบการศึกษาสูงสุดระดับใด

1 ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี

2 ปริญญาตรี

3 ประกาศนียบัตรบัณฑิต

4 ปริญญาโท

5 ปริญญาเอก

6 อื่น ๆ (ระบุ)

--

12

6. ท่านจบการศึกษาในสาขาวิชาใด

- 1 ศึกษาศาสตร์และการฝึกหัดครู
- 2 มนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา
- 3 วิศวกรรมศิลป์และประยุกต์ศิลป์
- 4 นิติศาสตร์
- 5 สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์
- 6 การบริหารพาณิชยกรรมและธุรกิจ
- 7 สื่อสารมวลชนและการเอกสาร
- 8 คหกรรมศาสตร์
- 9 วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ
- 10 คณิตศาสตร์และวิทยาการคอมพิวเตอร์
- 11 แพทยศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ
- 12 วิศวกรรมศาสตร์
- 13 สถาปัตยกรรมและการผังเมือง
- 14 เกษตรศาสตร์
- 15 อื่น ๆ (ระบุ)

--	--

13 14

7. ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่กับใคร

- 1 อยู่ตัวคนเดียว
- 2 อยู่กับบิดามารดา
- 3 อยู่กับสามี / ภรรยา / บุตร
- 4 อยู่กับญาติ/ พี่ /น้อง
- 5 อยู่กับบิดามารดา และบุตร
- 6 อยู่กับบิดามารดา และญาติ/พี่/น้อง
- 7 อื่น ๆ (ระบุ)

--

15

8. ท่านเริ่มบรรจุเข้ารับราชการเมื่อปี พ.ศ.

รวมระยะเวลาที่ท่านรับราชการ ปี (เต็ม)

--	--

16 17

9. ปัจจุบันท่านรับราชการตำแหน่ง

ระดับ (C)

--	--

18 19

10. ปัจจุบันท่านมีรายได้ประจำเดือนละเท่าใด (รวมเงินประจำตำแหน่ง)

- 1 น้อยกว่าหรือเท่ากับ 8,690 บาท
- 2 8,691 - 19,740 บาท
- 3 19,741 - 24,440 บาท
- 4 24,441 - 59,090 บาท
- 5 59,091 ขึ้นไป

--

20

11. ครอบครัวของท่านมีรายได้ประจำเดือนละเท่าใด
(รวมรายได้ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน)

- 1 น้อยกว่าหรือเท่ากับ 25,000 บาท
- 2 25,001-50,000 บาท
- 3 50,001- 75,000 บาท
- 4 75,001 บาท-100,000 บาท
- 5 100,001 บาทขึ้นไป

21

12. ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่ในจังหวัดใด

- 1 กรุงเทพมหานคร
- 2 สมุทรปราการ
- 3 นนทบุรี
- 4 ปทุมธานี
- 5 นครปฐม
- 6 สมุทรสาคร
- 7 อื่น ๆ (ระบุ).....

22

13. ท่านอาศัยอยู่ในจังหวัดดังกล่าวตั้งแต่ ปี พ.ศ.

รวมระยะเวลาที่ท่านอาศัยอยู่เป็นเวลา ปี เดือน

23 24

**คำถามในส่วนนี้สำหรับผู้ที่อาศัยในบ้าน
ที่มีสมาชิกในครอบครัวอยู่ร่วมด้วยเท่านั้น**

ส่วนที่ 2 ก.

ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

โปรดทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่องที่ข้อความสอดคล้องกับพฤติกรรมของท่าน

1. พฤติกรรมต่อไปนี้ได้ปฏิบัติกันบ่อยครั้งเพียงใดระหว่างสมาชิกภายในครอบครัว

พฤติกรรม	บ่อย	บางครั้ง	ไม่เคย	
1.1 สมาชิกส่วนใหญ่มีสิทธิร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมตัดสินใจในเรื่องสำคัญของครอบครัว				☐ 25
1.2 สมาชิกในครอบครัวมักทะเลาะหรือมีเรื่องขัดแย้งกันเสมอ				☐ 26
1.3 สมาชิกในครอบครัวรับประทานอาหารเย็นร่วมกัน				☐ 27
1.4 เมื่อสมาชิกในครอบครัวมีปัญหาที่มักจะปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำจากกันและกัน				☐ 28
1.5 สมาชิกในครอบครัวมักจะมีทำกิจกรรมร่วมกันในเวลาว่างหรือในวันหยุดอยู่เสมอ				☐ 29
1.6 ช่วงเย็นของแต่ละวันสมาชิกในครอบครัวเลือกพักผ่อนในห้องส่วนตัวมากกว่าการใช้เวลาร่วมกัน				☐ 30
1.7 สมาชิกในครอบครัวแม้จะไม่แสดงออกถึงความสนิทสนมกลมเกลียวกันมากนัก แต่ยามเดือดร้อนก็ช่วยเหลือกันเสมอ				☐ 31

**คำถามในส่วนนี้สำหรับผู้
อาศัยอยู่คนเดียวในบ้านเท่านั้น**

ส่วนที่ 2 ข.

ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่มีต่อระดับความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม

โปรดทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่องที่ข้อความสอดคล้องกับพฤติกรรมของท่าน

1. ท่านได้แสดงพฤติกรรมต่อไปนี้บ่อยครั้งเพียงใดกับบุคคลอื่นในสังคม

พฤติกรรม	บ่อย	บางครั้ง	ไม่เคย	
1.1 ท่านมักจะปรึกษาหรือขอความคิดเห็นจากเพื่อนสนิทมากกว่าที่จะตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียว ในการตัดสินใจเรื่องสำคัญ				☐ 32
1.2 ท่านมักมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน				☐ 33
1.3 ท่านเคยมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนบ้าน				☐ 34
1.4 ท่านชอบรับประทานอาหารอยู่คนเดียวเสมอ แม้เมื่ออยู่ในที่ทำงาน				☐ 35
1.5 ท่านชอบอยู่ในบ้านคนเดียว โดยไม่คบหาสมาคมกับเพื่อนบ้าน หรือพูดคุยกับใครๆ				☐ 36
1.6 ท่านและเพื่อนร่วมงานมักจะมีกิจกรรมที่กระทำร่วมกันในเวลาว่างอยู่เสมอ เช่น ไปเที่ยวด้วยกันหลังเลิกงาน				☐ 37
1.7 ท่านติดต่อกับเพื่อนเก่าอย่างสม่ำเสมอ โดยการโทรศัพท์ พบปะ เป็นครั้งคราวเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน				☐ 38

คำถามในส่วนนี้ให้ตอบทุกคน

ส่วนที่ 3

ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ

โปรดทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่องที่ให้ไว้ตามที่สอดคล้องกับทัศนคติของท่าน

1. ท่านมีทัศนคติอย่างไรบ้างต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ

ทัศนคติ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย
1.1 ชายควรได้ค่าตอบแทนมากกว่าหญิง เมื่อทำงานชนิดเดียวกัน	☐	☐	☐
1.2 ผู้หญิงไม่ควรได้รับสิทธิทางการศึกษาให้เท่าเทียมกับชาย โดยเฉพาะผู้เป็นภรรยาไม่ควรมีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าสามี	☐	☐	☐
1.3 หญิงมีสิทธิเข้าร่วมกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ได้เท่าเทียมกับชาย	☐	☐	☐
1.4 หญิงไม่น่าจะมีสิทธิในการดำรงตำแหน่งระดับสูง เช่น รัฐมนตรี หรือนายกรัฐมนตรี ได้เช่นเดียวกับชายเนื่องจากชายมีความเป็นผู้นำมากกว่าหญิง	☐	☐	☐
1.5 ปัจจุบันสถานภาพหญิงโดยรวมยังคงด้อยกว่าชาย	☐	☐	☐
1.6 ความก้าวหน้าในอาชีพของสามีย่อมสำคัญกว่าภรรยา แม้จะทำงานนอกบ้านเหมือนกันก็ตาม	☐	☐	☐
1.7 สามีควรเป็นผู้ตัดสินใจเรื่องสำคัญในทุกเรื่อง ตามค่านิยม ประเพณีเดิมที่เคยปฏิบัติมา	☐	☐	☐
1.8 สามีควรเป็นผู้หาเลี้ยงดูบุตรภรรยา และภรรยาควรจะทำงานบ้านและดูแลบุตรเท่านั้น	☐	☐	☐
1.9 ภรรยาควรออกจากงาน ถ้ามีความจำเป็นในเรื่องการดูแลบุตร	☐	☐	☐
1.10 ท่านคิดว่าภรรยาควรเชื่อฟังสามีในทุก ๆ เรื่อง	☐	☐	☐
1.11 ภรรยาไม่ควรคาดหวังให้สามีช่วยทำงานบ้านมากนัก ในเมื่อสามีต้องออกทำงานหนักนอกบ้านแล้ว	☐	☐	☐
1.12 หากสามี ภรรยา ชัดแย้งจนอยู่ร่วมกันไม่ได้ น่าที่จะหย่าร้างกัน	☐	☐	☐

คำถามในส่วนนี้ให้ตอบทุกคน

ส่วนที่ 4

ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อการสมรส

โปรดทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่องที่ข้อความสอดคล้องกับทัศนคติของท่าน

1. ท่านมีทัศนคติในเรื่องต่อไปนี้อย่างไร

ทัศนคติ	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	
1.1 ในปัจจุบัน บิดา มารดา / ผู้ปกครอง ไม่เข้มงวดมากนักในการคบเพื่อนต่างเพศของเด็กวัยรุ่น				☐ 51
1.2 ชายและหญิงจะแต่งงานเมื่ออายุเท่าใดก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องขอความยินยอมจากบิดามารดา				☐ 52
1.3 ชายและหญิงจะสมรสตั้งแต่อายุยังน้อย (ต่ำกว่า 20 ปี) ก็ได้ หากสามารถรับผิดชอบเลี้ยงตนได้				☐ 53
1.4 ในความคิดเห็นของท่าน ผู้หญิงที่ครองตนเป็นโสดนั้น โดยรวมน่าจะดีกว่าหญิงที่สมรส				☐ 54
1.5 หญิงที่ผ่านการหย่าร้างมาแล้ว ไม่ควรแต่งงานอีก				☐ 55
1.6 ปัจจุบันทั้งหญิงและชาย มีแนวโน้มที่จะครองตนเป็นโสดมากขึ้น				☐ 56
1.7 ท่านคิดว่าการที่ผู้หญิงอยู่เป็นโสดมากขึ้น นับเป็นปัญหาสังคมประการหนึ่ง				☐ 57
1.8 หญิงควรจะแต่งงาน แม้จะฟังตนเองได้ก็ตาม				☐ 58
1.9 เพศสัมพันธ์ เป็นเรื่องสำคัญในชีวิตสมรส				☐ 59
1.10 การสมรสและการมีครอบครัวเป็นเรื่องที่สร้างภาระค่อนข้างมาก				☐ 60
1.11 ปัจจุบัน การสมรสเกิดขึ้นเพราะเหตุผลทางเศรษฐกิจมากกว่าความรักและพึงพอใจกัน				☐ 61
1.12 หากเลือกได้ ท่านจะไม่สมรสและขอใช้ชีวิตโสดจะดีกว่า				☐ 62
1.13 หากชายจะอยู่เป็นโสดตลอดไป ก็ไม่ใช่เรื่องผิดแปลกอะไร				☐ 63
1.14 หากหญิงจะอยู่เป็นโสดตลอดไป ก็ไม่ใช่เรื่องผิดแปลกอะไร				☐ 64
1.15 หน้าที่การงานสำคัญกว่าชีวิตสมรส				☐ 65

คำถามในส่วนนี้ให้ตอบทุกคน

ส่วนที่ 5

ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว

โปรดทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่องที่ให้ไว้ตามที่สอดคล้องตามความเป็นจริง

- (สำหรับผู้ตอบที่สมรส) ในครอบครัวของท่านนั้นผู้ใดเป็นผู้ตัดสินใจหลักในเรื่องต่อไปนี้
- (สำหรับผู้ตอบที่เป็นโสด และ/หรืออาศัยอยู่คนเดียว) ท่านคิดว่าผู้ใดควรเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องต่อไปนี้

เรื่องที่ตัดสินใจ	บิดาและ / หรือมารดา	ตัวท่าน เอง	คู่สมรส	ตัดสินใจร่วม กับคู่สมรส	อื่นๆ (ระบุ)	
1. การจัดการทรัพย์สิน						66
2. การปกครองสมาชิกในครอบครัว						67
3. การคบเพื่อนต่างเพศของบุตร						68
4. การดูแลงานบ้าน						69
5. การเลี้ยงดูบุตร						70
6. การเลือกคู่ครองบุตร						71
7. การให้การศึกษาบุตร						72
8. การหางานทำหรือโยกย้ายงาน ของสมาชิกในครอบครัว						73
9. การคบหาสมาคมกับเพื่อนบ้าน						74
10. การออกงานสังคม (เช่น ไปร่วม งานศพ งานเลี้ยงต่างๆ)						75

คำถามในส่วนนี้ให้ตอบทุกคน

ส่วนที่ 6

ข้อมูลเกี่ยวกับการรับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ

โปรดทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่องที่ให้ไว้ตามที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของท่าน

1. ท่านรับข้อมูลข่าวสารทั่วไปอย่างไร จากแหล่งใด และบ่อยครั้งเพียงใด

แหล่งข่าวสาร	ความถี่ในการรับข้อมูลข่าวสาร				
	บ่อยที่สุด (ทุกวัน)	บ่อย (อย่างน้อย 3 วัน / สัปดาห์)	พอสมควร (อย่างน้อย 1-2 วัน / สัปดาห์)	นาน ๆ ครั้ง (อย่างน้อย 1-2 วัน / เดือน)	ไม่เคยเลย
วิทยุ					☐ 76
โทรทัศน์					☐ 77
หนังสือพิมพ์					☐ 78
นิตยสาร					☐ 79
โปสเตอร์					☐ 80
แผ่นพับ					☐ 81
สมาชิกในครอบครัว					☐ 82
เพื่อน / เพื่อนร่วมงาน/ เพื่อนบ้าน					☐ 83
เจ้าหน้าที่ทางกฎหมาย (เช่น ตำรวจ ทนายความ อัยการ หรือนิติกร ฯ)					☐ 84

คำถามในส่วนนี้ให้ตอบทุกคน

ส่วนที่ 7

ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ด้านสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว

โปรดทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่องที่ให้ไว้ (ถูกต้อง / ไม่ถูกต้อง) ตามที่สอดคล้องกับความเข้าใจของท่าน

1. ประเด็นกฎหมายครอบครัวฉบับที่บังคับใช้ในปัจจุบัน ตามที่ระบุข้างล่างนี้ถูกต้องหรือไม่อย่างไร

#ประเด็นของการสมรส# (การหมั้น เงื่อนไขการสมรส ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยา ทรัพย์สินระหว่างสามีภริยา ความเป็นโมฆะของการสมรส และการสิ้นสุดของการสมรส)			
ความรู้	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	
1.1 การหมั้น หรือการสมรส จะทำได้เมื่อหญิงชายมีอายุสิบห้าปีบริบูรณ์ หากอายุต่ำกว่านี้ต้องได้รับความยินยอมจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง	☐	☐	☐ 85
1.2 ชายอาจเรียกค่าทดแทนจากชายอื่นที่แย่งคู่หมั้นได้ แต่หญิงไม่อาจเรียกค่าทดแทนจากหญิงอื่นที่แย่งคู่หมั้นได้	☐	☐	☐ 86
1.3 การสมรสที่ถูกต้องตามกฎหมายไม่จำเป็นต้องมีการจดทะเบียนสมรสก็ได้	☐	☐	☐ 87
1.4 ชายหรือหญิงจะจดทะเบียนสมรสซ้อนในขณะที่ตนมีคู่สมรสอยู่ไม่ได้	☐	☐	☐ 88
1.5 สามีภริยาต้องอยู่กินกันฉันสามีภริยา (มีความสัมพันธ์ทางเพศ) และต้องช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดูกันตามความสามารถและฐานะของตน	☐	☐	☐ 89
1.6 ทรัพย์สินที่คู่สมรสได้มาระหว่างสมรส เรียกว่า “สินสมรส” ซึ่งคู่สมรสมีอำนาจในการจัดการทรัพย์สินร่วมกัน เมื่อหย่าร้างให้แบ่งออกเป็นสามส่วน ผู้ชายได้สองส่วน ผู้หญิงได้หนึ่งส่วน	☐	☐	☐ 90
1.7 สามีหรือภริยามีอำนาจทำพินัยกรรมยกสินสมรสเกินกว่าส่วนของตนให้แก่บุคคลใดก็ได้	☐	☐	☐ 91
1.8 ถ้าสามีภริยาเป็นลูกหนี้ร่วมกัน ให้ชำระหนี้หนี้จากสินสมรสและจากสินส่วนตัวของฝ่ายหญิง	☐	☐	☐ 92
1.9 การสมรสซ้อนเป็นโมฆะ และคู่สมรสที่สมรสซ้อนไม่มีสิทธิรับมรดกในฐานะทายาทโดยชอบธรรมของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง และไม่มีสิทธิเรียกค่าทดแทนด้วย	☐	☐	☐ 93
1.10 การหย่านั้นจะทำได้โดยความยินยอมของทั้งสองฝ่าย หรือโดยคำพิพากษาของศาล และการหย่าโดยความยินยอมต้องทำเป็นหนังสือ และมีพยานลงลายมือชื่ออย่างน้อยห้าคน	☐	☐	☐ 94

1.11	สามีฟ้องหย่าได้เมื่อภริยามีชู้ แต่ภริยาจะฟ้องหย่าได้ต่อเมื่อพิสูจน์ได้ว่าสามีอุบการะเลี้ยงดูหรือยกย่องหญิงอื่นฉันทันภริยาเท่านั้น			☐	95
1.12	สามีหรือภริยาที่ทำร้ายหรือทรมานร่างกาย หรือจิตใจ หรือหมิ่นประมาทเหยียดหยามอีกฝ่ายหนึ่งหรือบุพการี (ถ้าเป็นการร้ายแรง) อีกฝ่ายหนึ่งฟ้องหย่าได้			☐	96
1.13	ในการหย่าโดยความยินยอม ให้คู่สมรสตกลงกันโดยทำหนังสือว่าฝ่ายใดจะเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรคนใด และใครจะออกเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรเป็นจำนวนเท่าใด ถัดตกลงกันได้ให้ศาลเป็นผู้ชี้ขาด			☐	97
1.14	สามีภริยาที่หย่ากันเพราะเหตุนอกใจกัน ชายมีสิทธิเรียกค่าทดแทนจากภริยาและชู้ได้ แต่ภริยาไม่มีสิทธิเรียกค่าทดแทนจากสามีหรือชู้ได้เช่นเดียวกัน			☐	98
1.15	ถ้าการหย่าเป็นความผิดของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และทำให้อีกฝ่ายยากจนลง อาจฟ้องเรียกค่าเลี้ยงชีพได้			☐	99
1.16	สิทธิเรียกร้องค่าเลี้ยงชีพเป็นอันสิ้นสุด ถ้ามิได้ฟ้องหรือฟ้องแย้งในคดีหย่า หรือทำการสมรสใหม่			☐	100
1.17	พ.ร.บ. การใช้ชื่อสกุล พ.ศ. 2525 บัญญัติไว้ว่า สตรีที่สมรสแล้ว มีสิทธิเลือกใช้นามสกุลเดิมหลังจากสมรส			☐	101
1.18	พระราชกฤษฎีกานานำหน้านามของสตรี พ.ศ. 2460 สตรีที่ยังโสด ให้ใช้คำนำหน้านามว่า “นางสาว” ส่วนสตรีที่สมรสแล้ว ให้ใช้คำนำหน้านามว่า “นาง” เท่านั้น			☐	102
1.19	ชายไทยสมรสกับหญิงต่างด้าวมีสิทธิขอสัญชาติไทยให้แก่ภริยาได้ และหญิงไทยสมรสกับชายต่างด้าวก็มีสิทธิขอสัญชาติไทยให้สามีได้เช่นกัน			☐	103
1.20	สตรีที่สมรสกับชาวต่างชาติ และใช้นามสกุลของสามีไม่มีสิทธิในการจดทะเบียนนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินได้ แม้หญิงนั้นจะไม่ได้สละสัญชาติไทยก็ตาม เว้นแต่จะนำคู่สมรสต่างด้าวมายืนยันว่าทรัพย์สินที่ซื้อที่ดินนั้นเป็น “สินส่วนตัว” มิใช่ “สินสมรส”			☐	104
#ประเด็นของบิดามารดากับบุตร#					
(บิดามารดา สิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและบุตร ความปกครอง บุตรบุญธรรม)					
	ความรู้	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง		
1.21	ปัจจุบันหญิงไทยที่สมรสกับชายต่างชาติ ไม่มีสิทธิที่จะให้ลูกถือสัญชาติไทยตามผู้เป็นมารดาได้			☐	105
1.22	เด็กที่เกิดภายใน 400 วันหลังจากมารดาได้แยกทางกับบิดา โดยมารดายังมิได้สมรสใหม่ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของชายผู้เคยเป็นสามีของมารดา			☐	106

1.23	เด็กเกิดจากหญิงที่มีได้สมรสกับชาย ให้ถือว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของชายสามีใหม่ที่แต่งงานด้วย			☐	107
1.24	บุตรมีสิทธิใช้ชื่อสกุลของบิดา ถ้าบิดาไม่ปรากฏให้ใช้ชื่อสกุลมารดา และมีสิทธิจะใช้นามสกุลของใครก็ได้			☐	108
1.25	บุตรจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา และบิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตร และให้การศึกษาตามสมควรแก่บุตรในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์ หรือทุพพลภาพหาเลี้ยงตนเองมิได้			☐	109
1.26	บุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะต้องอยู่ในอำนาจปกครองของบิดามารดาได้แก่กำหนดที่อยู่ ทำโทษตามสมควรและจัดการทรัพย์สินของบุตร			☐	110
1.27	บุคคลที่จะรับบุตรบุญธรรม ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี และต้องมีอายุแก่กว่าบุตรบุญธรรมอย่างน้อยสิบห้าปี และถ้าบุตรบุญธรรมมีอายุ 5 ปีขึ้นไป บุตรนั้นต้องให้ความยินยอมด้วย			☐	111
1.28	บุตรที่เกิดจากการผสมเทียมนั้น อาจถูกชายผู้เป็นสามีฟ้องไม่รับเป็นบุตรได้ เพราะตามกฎหมาย บุตรชอบด้วยกฎหมายต้องเกิดจากการร่วมประเวณีของชายเท่านั้น			☐	112
#ประเด็นของค่าอุปการะเลี้ยงดู#					
	ความรู้	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง		
1.29	สามีภริยามีสิทธิเรียกร้องค่าอุปการะเลี้ยงดูระหว่างกันได้ เช่นเดียวกับบิดามารดากับบุตร โดยศาลจะเป็นผู้ตัดสินโดยคำนึงถึงความสามารถของผู้ให้ และฐานะของผู้รับ			☐	113
1.30	เมื่อฐานะของผู้ให้ค่าอุปการะเลี้ยงดูได้เปลี่ยนแปลงไป ศาลอาจสั่งเพิกถอน ลด เพิ่ม หรือกลับให้ค่าอุปการะเลี้ยงดูก็ได้			☐	114

คำถามในส่วนนี้ให้ตอบทุกคน

ส่วนที่ 8

ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติด้านสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว

โปรดทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่องที่ให้ไว้ตามที่สอดคล้องกับความคิดของท่าน

1. ท่านมีทัศนคติต่อกฎหมายครอบครัวฉบับที่บังคับใช้ในปัจจุบัน ในประเด็นต่อไปนี้อย่างไร

ทัศนคติ	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	
1.1 กฎหมายควรเพิ่มอายุของหญิงชายที่จะสมรสกันให้มากขึ้น การชะลออายุของหญิงชายนั้น อาจช่วยลดความเสี่ยงในการหย่าร้างสูง	☐	☐	☐	☐ 115
1.2 บุคคลแม่เป็นโรคร้ายแรงบางชนิดก็ควรทำการสมรสได้	☐	☐	☐	☐ 116
1.3 ชายคู่หมั้นหรือหญิงคู่หมั้นควรมีสิทธิเรียกค่าทดแทนจากผู้ที่มาแย่งคู่หมั้นได้โดยเสมอภาคกัน	☐	☐	☐	☐ 117
1.4 กฎหมายควรเปิดโอกาสให้ชายสามารถสมรส และจดทะเบียนได้มากกว่า 1 ครั้ง ถ้าฝ่ายหญิงยินยอม	☐	☐	☐	☐ 118
1.5 ชายสามีมีสิทธิที่จะทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินในส่วนของตนให้บุคคลอื่นใดก็ได้ โดยไม่ต้องแบ่งให้กับบุตรภริยา และบิดามารดา หากเห็นว่าไม่สมควรได้รับ	☐	☐	☐	☐ 119
1.6 สตรีที่จดทะเบียนสมรสซ้อน และบุตรของสตรีที่เกิดมาไม่มีสิทธิเป็นทายาทโดยชอบธรรมในการรับมรดกทรัพย์สินของชายผู้เป็นสามี หรือบิดานั้น	☐	☐	☐	☐ 120
1.7 เมื่อสามีมีสิทธิฟ้องหย่าได้เมื่อภริยามีชู้ ภริยาควรมีสิทธิเช่นเดียวกันเมื่อสามีมีหญิงอื่น	☐	☐	☐	☐ 121
1.8 ถ้าสามีทำร้ายร่างกายภริยาแม้จะไม่ร้ายแรง หรือบังคับภริยาให้มีเพศสัมพันธ์โดยภริยาไม่สมัครใจ ควรนับเป็นเหตุฟ้องหย่าได้	☐	☐	☐	☐ 122
1.9 ควรเปลี่ยนข้อความบางประการในกฎหมายอาญา เช่น “ชายที่ข่มขืนหญิงอื่นที่มีใช้ภริยาตน” เพราะจากข้อความดังกล่าว สื่อความหมายได้ว่า สามีข่มขืนภริยาตนได้	☐	☐	☐	☐ 123
1.10 ศาลควรมีบทลงโทษที่ชัดเจน กับชายผู้ที่ไม่ยอมจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร ภรรยา ตามคำสั่งศาล	☐	☐	☐	☐ 124

1.11	สิทธิเรียกร้องค่าเลี้ยงชีพนั้นไม่มีประโยชน์ เนื่องจากเมื่อเรียกร้องไป ส่วนใหญ่หญิงผู้เสียหายก็ไม่ได้รับอยู่แล้ว			☐	125
1.12	การแก้ไขกฎหมายให้สตรีที่สมรสแล้ว มีสิทธิเลือกใช้นามสกุลเดิม หรือนามสกุลสามี เป็นเรื่องไม่สมควร			☐	126
1.13	ชายที่มีคู่สมรสต่างด้าว มีสิทธิขอสัญชาติไทยให้คู่สมรส แต่หญิงที่มีคู่สมรสต่างด้าว ไม่ควรได้รับสิทธิเดียวกัน			☐	127
1.14	กฎหมายควรระบุสถานภาพสมรสของทั้งหญิงชายไว้ในบัตรประจำตัวประชาชนเพื่อป้องกันการจดทะเบียนสมรสซ้อน			☐	128
1.15	ควรแก้ไขให้สตรีที่สมรสกับชาวต่างด้าว มีสิทธิขอจดทะเบียนนิติกรรมสิทธิในที่ดินได้ ถ้าสามีต่างด้าวไม่ขอมีกรรมสิทธิ์ร่วมในที่ดินผืนนั้น			☐	129
1.16	เพื่อช่วยแก้ปัญหาการเลือกจ้างงานเฉพาะสตรีโสด กฎหมายควรมีค่านำหน้านามสตรีค่าใหม่ หรือให้สิทธิสตรีใช้ค่านำหน้านามว่า “นางสาว” ตามเดิม			☐	130
1.17	กฎหมายควรกำหนดหลักเกณฑ์ให้ฝ่ายสามีหรือภริยาที่มีฐานะดีกว่าเท่านั้น เป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์หลังการหย่า			☐	131
1.18	กฎหมายควรกำหนดให้เด็กที่เกิดระหว่างสมรสโดยการผสมเทียมเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของชายผู้เป็นสามีของหญิงที่เป็นมารดา			☐	132
1.19	ศาลควรมีอำนาจที่จะสั่งตรวจพิสูจน์หมู่เลือดหรือเนื้อเยื่อในคดีฟ้องขอให้รับเด็กเป็นบุตรได้			☐	133
1.20	กฎหมายควรให้สิทธิการติดต่อ หรือเยี่ยมเยียนหลานที่ชัดเจนแก่ปู่ย่าตายายของเด็กด้วย			☐	134
1.21	กฎหมายควรมีการกำหนดค่าอุปการะเลี้ยงดูให้ชัดเจนกว่าในปัจจุบันนี้ โดยคำนึงถึงรายได้ของผู้ให้ และฐานะของผู้รับ			☐	135
1.22	กฎหมายควรกำหนดให้มีการใช้มาตรการแยกกันอยู่ เป็นการชั่วคราวก่อนคู่สมรสจะหย่าขาดจากกันทันที เพื่อให้สถาบันครอบครัวดำรงต่อไปได้			☐	136
1.23	บุตรผู้ที่อุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาที่แก่แต่่าจนวาระสุดท้าย ควรมีสิทธิทางกฎหมายที่จะได้รับทรัพย์สินของบุพการีมากกว่าบุตรผู้อื่น			☐	137

1.24	ควรพิจารณาแก้ไขข้อกฎหมายที่ยังปรากฏว่ามีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างชายหญิงให้ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ใช้กฎหมายศาสนา ซึ่งทำให้หญิงมีสามีเสียเปรียบ				☐	138
1.25	ควรมีการให้ความรู้ด้านกฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายครอบครัว ให้บุคคลทั่วไปรับรู้ถึงสิทธิที่มีอยู่				☐	139
1.26	ปัจจุบันมีการกล่าวกันว่าเจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติไม่เหมาะสม ใช้อำนาจก้าวร้าวและไม่สุภาพกับหญิงที่ตกเป็นเจ้าทุกข์ในคดีที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ				☐	140
1.27	เนื่องจากปัจจุบัน บุคคลมักมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่วัยเรียนอยู่แล้ว กฎหมายจึงควรอนุญาตให้บุคคลใดที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ แต่งงานได้โดยไม่ต้องรับความยินยอมจากผู้ปกครอง				☐	141
1.28	การไม่รับผิดชอบบุตรที่เกิดมานั้น เป็นเรื่องปกติของผู้ชายอยู่แล้ว กฎหมายไม่ต้องการบังคับเรื่องการเลี้ยงดูจะเป็นการดีกว่า				☐	142
1.29	การทดลองอยู่ด้วยกันก่อนแต่งเป็นเรื่องดี กฎหมายควรสนับสนุนในเรื่องนี้ แม้จะขัดกับประเพณีก็ตาม				☐	143

ขอขอบคุณ

ในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ว่าที่ ร.ต. หญิงศิริพร ประนมพนธ์ เกิดเมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2513 ที่จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถิติศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อปีการศึกษา 2538 และเข้ารับราชการใน ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา 3 สำนักกิจการสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดทบวง มหาวิทยาลัย เมื่อ ปี พ.ศ. 2539 จากนั้นเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2542 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่งนักวิชาการศึกษา 4 ส่วนกำกับและตรวจสอบสถาบันฯ สำนักกิจการสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

เมษายน 2546

